

BASIN AÇIKLAMASI

- SKDM, 1 Ekim 2023 itibariyle, üç yıllık bir geçiş dönemi uygulaması ile yürürlüğe girecektir. Geçiş döneminde ithalatçıların veri toplama ve ürüne gömülü emisyonları raporlama yükümlülüğü bulunmaktadır. Mohammed Chahim ve Pascal Canfin tarafından yapılan basın açıklamasında ilk etapta yürürlük için 1 Ocak 2023 öngörülmüş olmasına rağmen, bunun teknik olarak mümkün olmadığı; yasal düzenlemenin tamamlanması öncesinde Parlamento Komiteleri ve Genel Kurulu ile COREPER süreçlerinin yürütüleceği ifade edilmiştir.

- SKDM'nin mali yükümlülüklerinin başlayıp, tam olarak uygulamaya girmesi için üç yıllık bir geçişe ihtiyaç olduğu; nitekim bu düzenlemenin dünyada ilk kez AB tarafından getirildiği ancak uygulama için bilgi işlem altyapısının kurulması, ithalatçı ve ihracatçı ülkelerdeki süreçlerin geliştirilmesi gibi ihtiyaçların bulunduğu belirtilmiştir.

- SKDM mevzuatının ürün kapsamı alüminyum, çelik, çimento, elektrik ve gübrenin yanı sıra hidrojeni içerecek şekilde genişletilmiştir. Hidrojenin kapsama alınması ile hâlihazırda AB içinde yapılması teşvik edilen yeşil hidrojen üretimine yönelik yüksek maliyetli yatırımları korumak üzere, gri hidrojen ithalatının karbon ücretine tabi tutularak adil rekabet koşullarının oluşturulması amaçlanmaktadır.

- Ayrıca, SKDM kapsamındaki ürünlerin üretiminde kullanılan girdilerden bir kısmında kapsama alınmıştır. Bu hususta, Mohammed Chahim tarafından "aglomere edilmiş demir cevherleri (agglomerated iron ores)"; "ferro-manganez (ferro-manganese)"; "ferro-krom (ferro-chromium)"; "ferro-nikel (ferro-nickel)"; "kaolin ve diğer kaolinli killer (kaolin and other caolinic clays)" kapsama alınan girdiler (precursors) olarak sayılmıştır.

- Kapsama ilişkin diğer bir açıklama ise mevzuatın etkisiz kılınmasını (circumvention) önlemek üzere bazı işlenmiş ürünlerin (downstream products) kapsama dâhil edileceği olmuştur. Bu hususta, "vida ve civatalar (bolts and screws)" kapsama alınacak ürünlere örnek olarak sayılmaktadır. Ayrıca, SKDM ürünlerini girdi olarak kullanan işlenmiş ürünlerin (downstream products) önümüzdeki dönemde hangi ölçüde kapsama alınacağı konusu, SKDM'nin mali yükümlülükleri başlamadan (geçiş dönemi sona ermeden) 1 yıl önce Komisyon tarafından yapılacak analiz ve değerlendirmeler çerçevesinde gözden geçirilecektir. Ayrıca, Komisyon tarafından, geçiş dönemi sona ermeden önce SKDM kapsamının organik kimyasallar ve polimerler de dâhil olmak üzere AB ETS kapsamındaki tüm sektörleri 2030 yılına kadar içerecek şekilde genişletilmesi hususunda da bir analiz yapılacaktır.

- Buna ilaveten, dolaylı emisyonların, sınırları iyi çizilmiş bir çerçevede kapsama dâhil edildiği açıklanmıştır. Dolaylı emisyonların hesaplanmasına ilişkin metodoloji halen Komisyon tarafından çalışılacak olup, bu husus geçiş dönemi sonlanmadan gözden geçirmeye tabi olacaktır. Mohammed Chahim, basın açıklaması esnasında, dolaylı emisyonların alüminyum gibi sektörlerde doğrudan emisyonların ötesine geçtiğini ve bunları kapsamayan bir SKDM'nin anlamsız hale geldiğini ifade ederek; dolaylı emisyonların mevzuatın ilk çıktığı aşamada doğru yazımla metne dahil edilmesinin SKDM ile doğru bir mesaj verilmesi açısından önemli olduğuna değinmiştir.

- Mali yükümlülüklerin başlangıcı Komisyon önerisinde 2026 olarak yer almakla birlikte, AB ETS'nin gözden geçirilmesine yönelik devam eden mevzuat çalışmaları kapsamında ücretsiz tahsisatların indirim takvimine göre bu tarih 2027 olarak da

değişebilecektir. Ücretsiz tahsisatların indirim takviminin, ETS'nin revizyonu ve Sosyal İklim Fonu'na ilişkin 16-17 Aralık 2022 tarihli üçlü müzakerede sonuçlandırılması hedeflenmektedir.

- 16-17 Aralık 2022 tarihli üçlü müzakerelerde gündeme gelecek ticaretle ilgili bir diğer konu ise AB üretici sektörlerinin talep ettiği, AB ile eşdeğer iklimle mücadele çabası olmayan ülkelere ihracatta destek sağlanması hususudur. Pascal Canfin tarafından, ücretsiz tahsisatların sonlandırılması ile ilişkili olan bu konunun ETS müzakerelerinde ele alındığı ve müzakerelerin uzlaşısı ile sonuçlandırılabilmesi açısından kilit önemde bir konu olduğu ifade edilmiştir. Bu hususta Canfin, Parlamento'nun pozisyonunun net olduğunu; SKDM ile paralel olarak, AB endüstrisinin en azından bir kısmı için ihracat desteği mekanizması oluşturulmasının AB'de yeşil teknolojilere yatırım yapılması için elzem olduğunu belirtmiştir. Canfin, AB'de yeşil teknolojilere yatırım yapan firmaların, bu yatırımları sonucunda ilave maliyetlerle karşılaşması ve ürünlerini eşdeğer düzenlemeleri bulunmayan ülkelere ihraç ederken piyasa fiyatları ve rekabetçilik anlamında risklerle karşı karşıya gelmesi durumunda ihracat desteğine tabi olması gerektiğini açıklamış; bunun özellikle ABD'nin Enflasyon Düşürme Yasası (Inflation Reduction Act-IRA) ile birlikte bir gereklilik haline geldiğine değinmiştir. Geline aşamada, AB endüstrileri için bu hususta masaya somut bir çözüm getirme arayışına, daha evvel DTÖ kurallarıyla uyumsuzluk nedeniyle olumsuz yaklaşan Komisyon ve Konsey'in de daha esnek yaklaşıma başladığının altını çizmiştir.

- Basın açıklaması sırasında gündeme gelen, SKDM gelirlerinin ne şekilde kullanılacağı sorusuna, Mohammed Chahim tarafından SKDM gelirlerinin Üye Devletler tarafından tahsil edileceği, SKDM kaynaklı bütçe gelirlerinin bire bir aktarılması söz konusu olmasa da eşdeğer bir miktarın En Az Gelişmiş Ülkelere ve iklim finansmanına yönlendirilmesi yönünde, SKDM mevzuatının dibace kısmına bir hüküm eklendiğini ifade etmiştir. Chahim, Parlamento olarak bunu i) DTÖ kurallarına uyum açısından, mevzuatın amacının bütçeye gelir elde etme değil, iklim değişikliği ile ilişkilendirilmesi gerekliliği ii) AB'nin iklim değişikliğinin finansmanı konusunda sorumluluk üstlenmesi açısından önemli gördüklerini belirtmiştir.

- Canfin ve Chahim'in basın açıklaması esnasında sorulan sorulardan birisi de G7 Liderleri tarafından 12 Aralık 2022'de açıklanan G7 Ülkeleri İklim Kulübü'ne ilişkin olarak, bu kulübün üyelerine SKDM'den muafiyet sağlanıp sağlanmayacağı olmuştur (EK-3). Bu hususta, Chahim, uzlaşısı sağlanan mevzuat metninde bu hususta hiçbir hüküm olmadığını; SKDM'den etkilenmemenin tek yolunun ülkelerin kendi karbon fiyatlaması (explicit carbon pricing) uygulamalarını getirmesi olduğunu dile getirmiştir.

- SKDM'nin AB'nin ticaret ortaklarını etkilemesinin beklendiği, esasen amacın da bu olduğu; bu yolla diğer ülkelerin iklim çabalarını artırarak benzer sistemleri kurmasının teşvik edildiği Canfin ve Chahim tarafından vurgulanan bir diğer husustur. Chahim, dünyada ilk kez AB tarafından getirilen sınırdaki karbon düzenlemesi uygulamalarına diğer ülke ve bölgelerin de başvurmasının düşünülemeyeceğini; bu tarz uygulamaların yaygınlaşması ile güçlenecek iklim değişikliği ile mücadele çabalarının Paris Anlaşması hedeflerinin yakalanması açısından önemli olduğunu eklemiştir.